



Hírkezelési Érdekegyeztető Tanács

Tárgy: A Hírkezelési Érdekegyeztető Tanács álláspontja az 1972/2018/EU irányelv egyes kiemelt szabályozási területeivel kapcsolatosan

Aranyosné dr. Börcs Janka
Főigazgató Asszony
részére

Tisztelt Főigazgató Asszony!

A Hírkezelési Érdekegyeztető Tanács („HÉT”) tagjai üdvözlik a Nemzeti Média- és Hírkezelési Hatóság („NMHH”) azon törekvését, hogy az iparági álláspontot is figyelembe véve készítse elő az Európai Elektronikus Hírkezelési Kódex létrehozásáról szóló 1972/2018/EU irányelv („EECC”) nemzeti jogba történő átültetését. Az EECC a HÉT várakozásai szerint számos jelentős változást hoz a hírközlési szolgáltatók végfelhasználókkal, illetve egyéb hírközlési szolgáltatókkal kialakított gyakorlatában, jogaikban és kötelezettségeikben, így a HÉT és tagjai kiemelt fontosságú feladatként tekintenek az implementációs folyamatban való részvételre.

A felkészülés első fázisaként a HÉT tagjai az elmúlt hónapokban kialakították az EECC egyes kiemelt szabályozási területeivel (spektrumszabályozás, hozzáférési szabályok, egyetemes szolgáltatások és végfelhasználói jogok) kapcsolatos közös álláspontjukat, amelyeket az alábbiakban összegzünk.

I. Általános észrevételek

A rendelkezések többsége esetén ebben a fázisban nem adunk szövegszerű javaslatot, hanem elsőként a szabályozás irányával kapcsolatos stratégiai megjegyzéseinket emeljük ki. Hasznosnak tartanánk, ha elsőként a stratégiai irányokkal kapcsolatosan nyílna lehetőségünk egyeztetésre az NMHH-val – ezt követően pedig szívesen állunk az NMHH rendelkezésére szövegszerű javaslatok kialakításában is. Külön térünk ki azon témákra, amelyeket az EECC közvetlenül nem érint, közvetett érintettségük, a jogalkalmazás során összegyűlt tapasztalatok hasznosítása és az ágazati szabályozás koherenciájának biztosítása érdekében azonban kívánatosnak tartjuk az ezekre vonatkozó szabályozás felülvizsgálatát is.

Előzetesen megjegyezzük, hogy az új elektronikus hírközlési szabályrendszer jelentős részét képezik majd az Európai Elektronikus Hírkezelési Szabályozók Testületének („BEREC”) készülő iránymutatásai¹, melyet

¹ Ld. EECC (21) preambulum bekezdése

az EECC alapján a nemzeti szabályozó hatóságoknak a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venniük, így azok tartalmának ismerete szükséges ahhoz is, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatók jogalkalmazása megfeleljen mind az EECC tételes előírásaink, mind pedig átfogó céljainak. Álláspontunk szerint több készülő BEREC iránymutatás (pl. első gyűjtő- vagy elosztási pont definíciója, hálózati végpont definíciója², a referenciaajánlat minimumkövetelményeinek meghatározása³, a szolgáltatásminőségi paraméterek részletei) járhat a szolgáltatók számára IT-fejlesztésre vagy a belső folyamatok megváltoztatására irányuló következménnyel. Erre tekintettel a HÉT azt javasolja, hogy a BEREC-iránymutatásokkal érintett EECC-rendelkezések hatálybaléptetése a BEREC iránymutatásai időzítésére tekintettel, további megfelelő felkészülési időt biztosítva, szakaszosan történjen, lehetővé téve ezzel a szolgáltatók számára, hogy egy-egy téma tekintetében egyszer kerüljön sor – akár jelentős – belső változtatásokra. Ezen felül jelezzük, hogy a BEREC iránymutatásokra vonatkozó, és egyes témákat illetően már jelenleg is folyamatban lévő konzultációi során a HÉT tagjai önállóan, vállalatként fejtik ki álláspontjukat a BEREC felé, azonban szükségesnek tartjuk, hogy az NMHH BEREC iránymutatásokhoz kapcsolódó álláspontjait az érintettek előzetesen megismerhetnék és azokkal kapcsolatban nyilvános konzultáció keretében véleményét fejthetnék ki.

II. Az EECC egyes kiemelt szabályozási területeivel kapcsolatos észrevételek

II. Spektrumszabályozás

Az NMHH jelenleg folytatja az 5G bevezetését támogató és további vezeték nélküli szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában kiírt árverési eljárást („**Árverés**”). Tekintettel a HÉT egyes tagjainak közvetlen érintettségére, a versenyjogi előírások legteljesebb mértékű figyelembevétele érdekében a HÉT azt a döntést hozta, hogy az Árverés végleges lezárásáról szóló hatósági közlemény megjelenéséig a spektrumszabályozást érintő témák egyikében sem egyeztet közös álláspontról. Ez a körülmény nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy a HÉT tagjai ebben a körben saját álláspontot alakítsanak ki és képviseljének az NMHH irányában.

III. Hozzáférésre vonatkozó szabályok

III.1. A hozzáférés és összekapcsolás általános keretei (59. cikk)

Az EECC 59. cikke alapján az egy adott tagállamban összekapcsolási/hozzáférési szolgáltatást kérő vállalkozásnak nem kell engedéllyel rendelkeznie az adott tagállamban hírközlési szolgáltatások nyújtására. A 12. cikk (3) bekezdése ezen felül leszögezi, hogy amennyiben valamely tagállam úgy ítéli meg, hogy az általános felhatalmazás hatálya alá tartozó vállalkozások tekintetében indokolt a bejelentési kötelezettség, úgy e vállalkozásoktól csak azt követelheti meg, hogy bejelentést tegyenek a nemzeti szabályozó hatóságnak vagy az illetékes hatóságnak. Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény („**Eht.**”) 52. § (2) a) pontja szerint a Hatóság nyilvántartást vezet az elektronikus hírközlési szolgáltatókról és az általuk nyújtott szolgáltatásokról.

A HÉT álláspontja a bejelentés/nyilvántartás kérdéskörében az, hogy a jelenlegi, nyilvántartáson alapuló rezsím megfelel az EECC által kialakított szabályozásnak és az továbbra is szükséges a piac transzparenciájának erősítése és a végfelhasználók megfelelő tájékoztatása céljából.

² https://bereg.europa.eu/eng/news_consultations/ongoing_public_consultations/5912-public-consultation-on-draft-berec-guidelines-on-common-approaches-to-the-identification-of-the-network-termination-point-in-different-network-topologies

³ https://bereg.europa.eu/eng/news_consultations/Closed_Public_Consultations/2019/5691-public-consultation-on-the-draft-berec-guidelines-on-the-minimum-criteria-for-a-reference-offer

III.2. A vállalkozások jogai és kötelezettségei (60. cikk)

A 60. cikk (1) bekezdése alapján a nyilvános elektronikus hírközlő hálózatok üzemeltetői jogosultak és – amennyiben a 15. cikknek megfelelően arra felhatalmazott más vállalkozások kérik – kötelesek a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása végett egymással az összekapcsolásról tárgyalásokat folytatni annak érdekében, hogy a szolgáltatások nyújtását és interoperabilitását az Unió egészében biztosítsák. A HÉT szükségesnek tartja leszögezni, hogy az EECC nem írja elő az azonosítók elérésére vonatkozó általános kötelezettséget (sem a hozzáférésre, sem pedig az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó rendelkezések között), az interoperabilitás elérését a jóhiszemű összekapcsolási tárgyalásokra vonatkozó kötelezettség biztosítja – a HÉT álláspontja szerint ez a megközelítés megnyugtatóan rendezi az azonosítók elérésével kapcsolatos szolgáltatói kötelezettségeket.

Az EECC 60. cikkének (3) bekezdése alapján, amennyiben az összekapcsolási/hozzáférési tárgyalást folytató szolgáltatók esetén a verseny körülményei azt megkívánják, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a tárgyalásokat semleges közvetítők közreműködésével kell lefolytatni.

A HÉT álláspontja szerint a "semleges közvetítő" kijelölésére vonatkozó eljárás garanciális szabályait szükséges meghatározni. A semleges közvetítő kijelölésének feltételeire útmutatásul szolgálhat a Gazdasági Versenyhivatal („GVH”) 8/2017. közleménye⁴ által bevezetett „ellenőrző biztos” intézménye, amely az irányításszerzés jóváhagyása céljából indított eljárások kapcsán az alábbi feltételeket rögzíti az ellenőrző biztos személyével, illetve tevékenységével kapcsolatban:

1. (Az ellenőrző biztos) a kötelezettséget vállaló vállalkozás(ok)tól független és rendelkezik a feladat ellátásához szükséges szakmai hozzáértéssel,
2. a kötelezettség előírását megelőző 15 évben nem volt versenyjogsértésért elmarasztalt vállalkozás vezető tisztségviselője vagy olyan személy, akinek közreműködését a GVH versenyjogsértésben megállapította, továbbá
3. ne merüljön fel az alkalmasságát megkérdőjelező egyéb körülmény sem.
4. Az ellenőrző biztos feladatkörét előírhatja a GVH, de az alapulhat az érintett vállalkozás és az ellenőrző biztos közötti a GVH által elfogadott szerződésen is.

III.3. Hozzáférés és összekapcsolás (61-62. cikkek)

Az EECC 61. cikke határozza meg a szimmetrikus hozzáférési- és összekapcsolási kötelezettségeket. Ezen szabályok mellett alkalmazandók a 2014/61/EU irányelvben⁵ részletezett szabályok (Ld. (152) preambulum bekezdés: *a nemzeti szabályozó hatóság által az e rendelet (helyesen: irányelv) alapján előírt valamennyi kötelezettségnek egységesnek kell lennie a más illetékes hatóságok által a 2014/61/EU irányelv alapján hozott valamennyi, az épületeken belüli fizikai infrastruktúrához vagy a fizikai infrastruktúra első hozzáférési pontjáig történő hozzáférést biztosító döntéssel.*)

A fentieknek megfelelően a HÉT javasolja a passzív infrastruktúrához való hozzáférés részletes áttekintését, ideértve a szimmetrikus és aszimmetrikus kötelezettségek rendszerének felülvizsgálatát.

⁴ A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 8/2017. közleménye az összefonódás vizsgálatára irányuló eljárásban hozott nem megtiltó határozatokban feltételek, illetve kötelezettségek előírásáról, 45. pont

⁵ A nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről szóló 2014/61/EU irányelv

A hozzáférési szabályok közül kiemeljük az EEC 61. cikkének (4) bekezdését, amely alapján a tagállamok – az (1) és (2) bekezdés sérelme nélkül – biztosítják, hogy az illetékes hatóságok az uniós joggal összhangban jogosultak legyenek előírni az elektronikus hírközlő hálózatokat üzemeltető vagy arra engedéllyel rendelkező vállalkozások számára a passzív infrastruktúra megosztásával kapcsolatos vagy a lokalizált barangolási célú hozzáférési megállapodások megkötésére irányuló kötelezettségeket, mindkét esetben akkor, ha az a rádióspektrum-használaton alapuló helyi szintű szolgáltatásnyújtáshoz közvetlenül szükséges, és feltéve, hogy méltányos és észszerű feltételek mellett nem áll a vállalkozások rendelkezésére más megvalósítható és hasonló alternatív eszköz a végfelhasználókhöz való hozzáférés céljából. (...) Amennyiben a körülményekből kifolyólag a hozzáférés és a passzív infrastruktúra megosztása önmagában nem elégséges a helyzet kezelésére, a nemzeti szabályozó hatóságok az aktív infrastruktúra megosztására vonatkozó kötelezettségeket írhatnak elő.

Ezen felül a (156) preambulum bekezdés rögzíti, hogy a vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásában kifejezetten hasznos lehet a passzív infrastruktúra megosztott használata a versenyjog szabályaival összhangban, ugyanis ezáltal maximalizálható a rendkívül nagy kapacitású összekapcsoltság az Unió egészében, különösen a kevésbé sűrűn lakott területeken, ahol a megkettőzés nem oldható meg, és így a felhasználók eleshetnek a jó minőségű kapcsolattól. Biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy a nemzeti szabályozó vagy egyéb illetékes hatóságok kivételes esetekben az uniós joggal összhangban előírják a megosztott használatot, esetleg a helyhez kötött barangoló hozzáférést, ha e lehetőség egyértelműen szerepel a használati jog odaítélésének eredeti feltételeiben, és ha bizonyítani tudják e megosztott használat előnyeit a leküzdhetetlen gazdasági vagy fizikai akadályok elhárítása szempontjából, továbbá a hálózatokhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférés ezért komoly hiányosságokat szenved vagy szünetel, és figyelemmel egyéb tényezőkre is, különösen a lefedettség fő közlekedési útvonalak mentén való biztosításának szükségességére, a végfelhasználóknak nyújtott szolgáltatás választékára és minőségének javítására, valamint az infrastruktúra bővítésére való ösztönzés fenntartására. Olyan körülmények között, amikor a végfelhasználók nélkülözik a hozzáférést, és a passzív infrastruktúra megosztása önmagában nem elégséges a helyzet kezelésére, a nemzeti szabályozó hatóságoknak lehetőséget kell kapniuk az aktív infrastruktúra megosztására vonatkozó kötelezettségek előírására

A HÉT a fentiekkel kapcsolatosan leszögezi, hogy bármilyen national roaming kötelezettség előírására vonatkozóan szigorú garanciális szabályok érvényesítése szükséges. Bármilyen hozzáférési típusú kötelezettség kizárólag piacelemzési eljárás keretében írható elő, mely eljárásnak verseny és fogyasztói jólét szempontú előzetes vizsgálat is tárgyát kell, hogy képezze, továbbá ilyen vállalat nem szabható a frekvencia jogosultság megszerzésének feltételéül. Megjegyezzük továbbá, hogy a fenti kötelezettségek érvényesítésekor figyelembe veendő a rádiófrekvenciák másodlagos kereskedelméről szóló 7/2013. (IX.19.) NMHH rendelet vagy az implementáció keretében esetlegesen annak helyébe lépő rendelet előírásai.

III.4. Piacelemzés és jelentős piaci erő (63-67. cikkek)

Általánosságban megjegyezzük, hogy szükségesnek látjuk a piacelemzésre vonatkozó eljárási szabályrendszer összességének áttekintését és felülvizsgálatát a piaci szereplők számára nagyobb transzparencia, valamint az NMHH által végzett eljárási cselekmények jobb követhetősége érdekében.

A 64. cikk (1) bekezdése szerint a Bizottság az érintett termék- és szolgáltatáspiacokról szóló ajánlásban („Ajánlás”) azonosítja az elektronikus hírközlési ágazaton belül azokat a termék- és szolgáltatáspiacokat, amelyek sajátosságai – a versenyjog hatálya alatt konkrét esetekben esetleg meghatározott piacok

sérelme nélkül – indokoltta tehetik az ezen irányelvben foglalt szabályozási kötelezettségek előírását. A Bizottság a piacokat a versenyjog elvei szerint határozza meg.

A 64. cikk (3) bekezdése szerint az ajánlást és a jelentős piaci erőre vonatkozó iránymutatásokat a lehető legteljesebb mértékben figyelembe véve a nemzeti szabályozó hatóságok a versenyjog elveivel összhangban meghatározzák a nemzeti körülményeknek megfelelő érintett piacokat, különösen a területükön található érintett földrajzi piacokat, figyelembe véve adott esetben a szóban forgó területekre jellemző infrastruktúra-alapú verseny fokát. A nemzeti szabályozó hatóságok adott esetben figyelembe veszik a 22. cikk (1) bekezdése alapján végzett felmérés és kiértékelés eredményeit is.

A HÉT álláspontja szerint tisztázandó a 22. cikk szerinti felmérés és a piacelemzési eljárás viszonya – álláspontunk szerint nem volna szerencsés két párhuzamos adatszolgáltatási rezsim fenntartása, hanem az EEC hatályba lépése után a 22. cikk alapján szolgáltatott adatok szolgálhatnak alapul a piacelemzés számára. Ez azt is jelenti, hogy szükséges a 22. cikkel kapcsolatos adatszolgáltatási rezsim rendszere kiszámítható, áttekinthető és jövőtálló módon alakítandó ki.

A 67. cikk (1) bekezdése explicit módon leszögezi, hogy mely körülmények együttes fennállása esetén indokolt szabályozási kötelezettségek előírása (1) belépési korlátok fennállása, 2) nem a tényleges verseny irányába haladó piaci struktúra, 3) ex post versenyjogi beavatkozás elégtelensége). A HÉT álláspontja szerint szükséges, hogy ezen körülmények explicit módon megjelenjenek a magyar szabályozásban és az NMHH piacelemzési gyakorlatában is.

A 67. cikk (5) bekezdésének a) pontja szerint a nemzeti szabályozó hatóságok piacelemzési eljárást végeznek azon korábbi intézkedés elfogadásától számított öt éven belül, amelynek keretében a nemzeti szabályozó hatóság meghatározta az érintett piacot és azonosította, hogy melyek a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások. Ez az ötéves időtartam kivételes esetben legfeljebb egy évvel meghosszabbítható, amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság legkésőbb négy hónappal az ötéves időtartam lejárta előtt a javasolt meghosszabbításról szóló, indokolással ellátott értesítést küld a Bizottságnak, és ezzel kapcsolatban a Bizottság az értesítéstől számított egy hónapon belül nem emel kifogást.

Az elmúlt időszakban számos olyan folyamat indult el a magyar hírközlési piacokon, ami a piaci struktúrák jelentős átrendeződését eredményezheti. Ilyen piaci átrendeződések esetén szükségesnek tartjuk, hogy ezen változásokra az NMHH megfelelő időzítéssel reagáljon. A HÉT álláspontja szerint ezért a meghosszabbított piacelemzési ciklus indokolja, hogy a rendkívüli piacelemzési eljárás megindítására eljárásjogi garanciák kialakítására kerüljön sor, mégpedig úgy, hogy a rendkívüli piacelemzési eljárás megindítása iránt kérelemmel lehessen fordulni az NMHH-hoz, aki erről a kérelemről olyan hatósági aktussal (hatósági döntés (végzés)) formájában döntsön, amely végzés ellen a kérelmet benyújtó jogorvoslattal élhet. Az erre vonatkozó rezsim kialakításakor figyelembe vehető a GVH tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény („Tptv.”) 43/G. § szerinti bejelentéses/panaszos eljárás.

III.5. A JPE-szolgáltatókra kiszabható kötelezettségek (69-79. cikkek)

Az EEC 76. és 79. cikkei szabályozzák a társberuházási megállapodásokat és egyéb együttműködési megállapodásokat. Az EEC jelentős anyagi jogi újításként vezeti be azt, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatókra rótt kötelezettségek csökkenthetők akkor, ha a szolgáltatók – figyelembe véve az EEC idézett cikkeiben, annak IX. számú mellékletében, valamint a hatályos ex post versenyszabályozásban és

versenyjogi joggyakorlatban foglaltakat – együttműködhetnek más szolgáltatókkal a hálózatfejlesztések mind hatékonyabbá tétele érdekében.

Ezen együttműködések az EECC szellemében létrejöhetnek hírközlési szolgáltatók és más iparágakban működő szolgáltatók között, az EECC együttműködésekre vonatkozó szabályai azonban lehetővé teszik azt is, hogy két hírközlési szolgáltató kössön egymással társberuházási/együttműködési megállapodást.

Az európai piacokon az elmúlt években számos olyan együttműködés valósult meg, amely során a kiskereskedelmi piacon versenytársként fellépő vállalkozások kötöttek hálózatuk fejlesztésére/használatára vonatkozó megállapodást. Ezen együttműködések a jelenlegi szabályozási keretrendszerben az ex post versenyjog szabályai szerint kerülnek értékelésre, akár az EUMSZ. 101. cikke, akár pedig a fúziós rezsím alatt.

A HÉT kiemelt fontosságúnak tartja a társberuházási lehetőségek és az egyéb együttműködési lehetőségek tisztességes piaci verseny fenntartását szem előtt tartó, szabályozását, azonban a téma újszerűségére, más jogterületek érintettségére és a tagvállalatai esetlegesen különböző érdekeire tekintettel ezen a ponton nem fogalmaz meg általános érvényű javaslatot.

A HÉT javasolja a társberuházásokkal kapcsolatosan egyértelműen és átláthatóan szabályozni: az (i) open Access fogalmát, (ii) a közös tulajdoni vagy ahhoz hasonló vegyes tulajdoni/használati viszonyok kérdését, (iii) a "hosszútávú kockázatmegosztás" definiálása (iv) valamint azt, hogy milyen viszonyban lesz egymással a korábbi JPE határozat és a JPE által a társberuházással kapcsolatos kötelezettségvállalást jóváhagyó NMHH határozat.

III.6. Kiskereskedelmi szolgáltatások szabályozói ellenőrzése (83. cikk)

Az EECC (29) preambulumban bekezdése alapján az irányelv célja a piaci verseny fejlődésével párhuzamosan az előzetes ágazatspecifikus szabályok fokozatos csökkentése, végül pedig az elektronikus hírközlés versenyjog általi kizárólagos szabályozásának biztosítása. A magyar szabályozás az elmúlt években a mind kevesebb piac szabályozásának irányába mutatott – ezt indokolta a magyar kiskereskedelmi piacokon egyre erősödő verseny is. Ennek megfelelően a HÉT álláspontja szerint a kiskereskedelmi piacok szabályozásának lehetősége – bár az EECC kitér rá – Magyarországon csak kivételes körülmények között, különös megalapozottsággal képzelhető el.

III.7. Egyéb javaslatok

III.7.1. A hálózati szerződésekre vonatkozó szabályozás áttekintése

A HÉT javasolja a hálózati szerződésekre vonatkozó szabályozási rezsím áttekintését és felülvizsgálatát.

Az Eht. 88. §-a tartalmazza a hálózati szerződések alapvető szabályait. A törvényi szintű szabályozáson túl a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet („Hszr.”) tartalmazza hálózati szerződésekre vonatkozó egyes részletes szabályokat.

A fentiekén túl további hálózati szerződéseket érintő szabályokat tartalmaznak a piachatózatok is: a 2/2014. piaci határozat⁶ kimondja, hogy

„Tekintettel arra, hogy a hálózati szerződésekkel kapcsolatos szabályozás területén jelentős szabályozói és szolgáltatói gyakorlat alakult ki az elmúlt években, megállapítottam, hogy a korábbi piachatózatokhoz képest – amelyek a Hszr. megfelelő rendelkezéseire történő utalással szabályozták ezen eljárásokat – a hálózati szerződések megkötésének és megszűnésének egységes, egyszerűsített újraszabályozása indokolt, figyelemmel a hivatkozott felhatalmazások korlátaira. A jogérvényesülés biztosítása, a piacsabályozási eszközök rendszerének átláthatósága, és az esetleges vitás helyzetek megelőzése érdekében indokolt azonban a hálózati szerződésekre vonatkozó rendelkezések alkalmazandóságának és egymáshoz való viszonyának közvetlen megállapítása. Ugyanakkor azon rendelkezések vonatkozásában, amelyek fenntartása a fenti körülményekre figyelemmel is indokolt, továbbra is a Hszr. megfelelő szakaszaira hivatkoztam. A szabályok kialakítása során – annak érdekében, hogy az összekapcsolás területén egységes szabályozás érvényesüljön – figyelemmel voltam az összekapcsolás helyhez kötött telefon szolgáltatások nagykereskedelmi piacain előírt szabályozásra”,

míg a 3(b) piaci határozat⁷ leszögezi, hogy

„Mivel a Hszr. közvetlen alkalmazását jelen határozatban nem írtam elő, ezért mindenképpen indokolt a rendelkezés referenciaajánlatban történő kötelező szerepeltetése, hiszen csak így biztosítható, hogy a kötelezettség a hálózati szerződések megkötése során a továbbiakban is megfelelően érvényesüljön.”

A fentiek jelentősen megnehezítik a jogkövető szolgáltatók számára a hálózati szerződésekkel kapcsolatos szabályok áttekintését: nem egyértelmű ugyanis, hogy a piachatózatok milyen módon írhatják felül a Hszr.-t, ám az sem, hogy milyen szabályok követendők egy JPE valamint egy nem-JPE, de akár két nem-JPE szolgáltató között létrejött szerződés esetén. A HÉT álláspontja szerint nagyban segítené mind az iparágat, mind pedig a hatóságot egy, a jogszabályi hierarchia szabályai alapján kialakított, és a hírközlési szolgáltatók különböző kategóriáira egyértelmű szabályokat előíró szabályozási keretrendszer.

A jelenlegi szabályok mentén a hálózati szerződések szabályai szempontjából a hírközlési szolgáltatók három kategóriába sorolhatók: 1) referenciaajánlat készítésére kötelezett JPE szolgáltatók, 2) referenciaajánlat készítésére nem kötelezett JPE szolgáltatók, 3) nem-JPE szolgáltatók.

A HÉT álláspontja, hogy – amennyiben a vonatkozó jogszabályi háttér ezt lehetővé teszi, és egyértelműsíti – az 1) és 2) csoportba tartozó szolgáltatók által kötött szerződések piachatózatban való szabályozása a jelenlegi irányok mentén elképzelhető. A nem-JPE szolgáltatók között létrejött hálózati szerződésekre vonatkozó szabályozási keretrendszer (az Eht. és a Hszr. vonatkozó szabályai) erre tekintettel is jelentősen egyszerűsödhet. Az egyszerűsítés másik iránya lehet a Hszr. átalakítása a fenti kategóriák mentén, a piachatózatok párhuzamos szabályainak megszüntetésével.

Általános meglátásunk, hogy az egyedi hálózati szerződések esetén szükségtelen és időszerűtlen fenntartani az írásbeliség formakényszerét, különösen a technológia fejlődésére tekintettel. Felvetjük továbbá, hogy a szerződések rugalmas kezelése érdekében a Hszr. tartalmazzon lehetőséget a hálózati szerződések az egyenlő elbánás és a transzparencia követelményeit is biztosító megfelelő garanciák

⁶ 2/2014. piaci határozat (273) pontja

⁷ 3(b) piaci határozat (450) pontja

melletti egyoldalú módosítására, hasonlóan az előfizetői szerződések egyoldalú módosítását lehetővé tevő jogszabályi rezsimre.

III.7.2. Hozzáférési/építési szabályok

Az EECC alapvető célként határozza meg a rendkívül nagy kapacitású hálózatok („VHCN”) kiépítését és elterjedését⁸. Ezt erősíti meg a (23) preambulum bekezdés, amikor leszögezi, hogy szabályozási keretrendszernek a verseny, a belső piac és a végfelhasználói érdekek előmozdításán túl célja a rendkívül nagy kapacitású hálózatok elérhetővé tétele és használata valamennyi uniós polgár és uniós vállalkozás körében – ezt pedig az észszerű árak és választási lehetőségek, a tényleges és tisztességes verseny, a nyílt innováció, a rádióspektrum hatékony használata, a belső piacot jellemző közös szabályok és kiszámítható szabályozási módszerek, valamint az uniós polgárok érdekeinek védelmét szolgáló ágazatspecifikus szabályok teszik lehetővé.

Az irányelv a VHCN-fejlesztések kapcsán számos következményt vázol fel – ezeknek csupán egyike az, hogy a VHCN-fejlesztések körében fogadhatók el a társberuházási és egyéb együttműködési megállapodások.

Tekintettel a VHCN-fejlesztések kiemelt fontosságára, a HÉT álláspontja az, hogy az ilyen jellegű hálózatfejlesztések minden jogalkotási (és jogalkalmazási) eszközzel segítendőek. A HÉT tagjainak tapasztalata alapján az elmúlt évek építési szabályozás terén végzett jogalkotása nagyban segítette a hálózatfejlesztési törekvéseket, azonban további egyszerűsítések képzelhetők el abból a célból, hogy Magyarország élen járjon a VHCN-fejlesztések terén. Ennek megfelelően a HÉT javasolja, hogy a jogalkotó az ilyen jellegű hálózatfejlesztéseket a nagy sebességű mobil hírközlési hálózatfejlesztési beruházások megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 484/2017. (XII. 28.) Korm. rendelethez hasonlóan nyilvánítsa nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé, ilyen módon jelentősen csökkentve a szolgáltatók építéssel kapcsolatos adminisztratív terheit.

Természeténél fogva nem utal az EECC a hálózatüzemeltetők passzív infrastruktúrájához történő hozzáféréssel kapcsolatos igényérvényesítés szabályaira (ld. a korábbi megjegyzésünket a 2014/61/EU irányelvvvel kapcsolatosan). A HÉT álláspontja az, hogy nagyban szolgálná a hírközlési szolgáltatók és így mind az EECC, mind pedig a 2014/61/EU irányelv szabályozási céljait, ha a jelenleg az Eht. 90. §-ában szabályozott hozzáféréssel kapcsolatos jogvitás eljárás határideje jelentősen lerövidülne. Ennek megfelelően a HÉT javasolja, hogy az Eht. 31. § tartalmazzon egy 30 napos kivételszabályt a fenti anyagi jogi alapon indított jogvitás eljárásokra.

A HÉT a fenti, építéssel és hozzáféréssel kapcsolatos megjegyzésein túl fenntartja a 2018. augusztusában az NMHH-nak megküldött és jelen álláspont 1. számú mellékleteként csatolt álláspontját a hírközlési építési jog egyes aktuális kérdéseit illetően, és javasolja, hogy a korábbi levelében felvetett problémák szintűgy kerüljenek orvoslára az EECC implementálási folyamata során.

⁸ 1. cikk (2) bekezdés a) pontja

III.7.3. A 2014/710/EU Bizottsági ajánlás felülvizsgálata

Végül a jelentős piaci erővel érintett piacok definíciója körében az EEC 64. cikkének (1) bekezdése leszögezi, hogy a jelenlegi keretrendszerrel összhangban (...) a Bizottság ajánlást fogad el az érintett termék- és szolgáltatáspiacokról. Az ajánlásban azonosítja az elektronikus hírközlési ágazaton belül azokat a termék- és szolgáltatáspiacokat, amelyek sajátosságai – a versenyjog hatálya alatt konkrét esetekben esetleg meghatározott piacok sérelme nélkül – indokoltá tehetik az ezen irányelvben foglalt szabályozási kötelezettségek előírását. A Bizottság a piacokat a versenyjog elvei szerint határozza meg.

A HÉT megjegyzi, hogy tudomása szerint jelenleg is zajlik az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján előzetes szabályozás alá vonható érintett elektronikus hírközlési ágazatbeli termék- és szolgáltatáspiacokról szóló 2014/710/EU ajánlás („Ajánlás”) revíziója⁹. Tekintettel arra, hogy az EEC a piacdefiníció kérdésében kimutat az Ajánlásra, a HÉT az érintett piacok meghatározásának részleteiben nem fejt ki álláspontját, azonban megjegyzi, hogy szükségesnek látja az Ajánlás esetleges módosítási irányainak egyeztetését is, különös tekintettel az EEC 75. cikke és az 1., valamint 2. számú piacok azonosítása illetve az azokon kiszabható kötelezettségek összefüggései körében.

IV. Egyetemes szolgáltatások

Az EEC alapvetően alakítja át az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó szabályozást: a megfizethető árú és megfelelően széles sávú internet-hozzáférési szolgáltatás és hangszolgáltatás biztosításának előtérbe helyezésével egyidőben lehetőséget biztosít a jelenlegi egyetemes szolgáltatási kötelezettségek felülvizsgálatára, adott esetben kivezetésére.

IV.1. Megfizethető egyetemes szolgáltatás (84-85. cikkek)

Az EEC iránymutatása szerint „a tagállamok biztosítják, hogy a területükön – tekintettel a tagállamra jellemző egyedi körülményekre – megfizethető árú, megfelelő széles sávú internet-hozzáférési szolgáltatás és hangszolgáltatás álljon minden fogyasztó rendelkezésére, a szolgáltatások alapját képező csatlakozást is beleértve, a területükre meghatározott minőségben, helyhez kötött hozzáféréseken keresztül.”

A HÉT álláspontja szerint az irányelv fenti célkitűzése Magyarországon egyéb közpolitikai eszközök révén biztosított. Az Újgenerációs NGA és felhordó hálózatok fejlesztése érdekében kiírt GINOP-3.4.1-15 program („Szupergyors Internet Program”, „SZIP”) - céljai szerint 2020-ra valamennyi magyar polgár legalább 30 Mbps sáv szélességű hálózathoz férhet hozzá. Ezen felül a szolgáltatók biztosítják az ún. Digitális Jólét Alapcsomagot („DJA”), amely a szolgáltatók kínálatában meglévő legkedvezőbb árú internet-előfizetés csomagok árához képest is legalább 15%-kal olcsóbb előfizetés mindazon fogyasztók számára, akik eddig még nem rendelkeznek internet előfizetéssel.

A hangszolgáltatás kapcsán a HÉT azt is leszögezi, hogy álláspontunk szerint e körben nem áll fenn egyetemes szolgáltatás biztosításának igénye azért sem, mert a fogyasztók számára többféle egymást helyettesítő hangszolgáltatás áll rendelkezésre (vezetékes-, mobil- illetve OTT-kommunikációs szolgáltatások), így a hangszolgáltatás megfizethetőségét és a megfelelő minőséget a piaci verseny kielégítően biztosítja.

⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/summary-report-targeted-public-consultation-review-recommendation-relevant-markets>

Az átláthatóság jegyében kérjük az NMHH-t, hogy biztosítsa a HÉT tagvállalatai részére, hogy megismerhessék az EEC 84. cikk (3) bekezdésében hivatkozott BEREK jelentéshez küldött/küldendő információk tartalmát.

Az EEC iránymutatása alapján a megfizethető egyetemes szolgáltatások körét a tagállamok kiterjeszthetik a végfelhasználónak minősülő mikro-, kis- és középvállalkozásokra, valamint nonprofit szervezetekre is, azonban a HÉT álláspontja szerint nem szükséges kiterjeszteni az egyetemes kötelezettséget erre a körre, mivel Magyarországon nem áll fenn ennek társadalmi indokoltsága.

IV.2. Az egyetemes szolgáltatás megfizethetősége (85.cikk)

Az EEC 85. cikk (1)-(2) bekezdései alapján a hatóságok – a nemzeti árakhoz és a nemzeti fogyasztói jövedelmekhez viszonyítva – figyelemmel kísérik a piacon rendelkezésre álló, megfelelő szélessávú internet-hozzáférési szolgáltatás és hangszolgáltatások kiskereskedelmi díjának alakulását. Amennyiben megállapításra kerül, hogy ezen szolgáltatások kiskereskedelmi árai nem megfizethetők az alacsony jövedelmű fogyasztók által, a tagállamok különböző intézkedéseket tehetnek.

A 85. cikk (1)-(2) bekezdései kapcsán a HÉT álláspontja az, hogy a piac megfelelően szabályozza a kiskereskedelmi árakat, nincs szükség ezek további szabályozására.

Amennyiben a jogalkotó úgy vélné, hogy a piaci árszintek nem biztosítják a megfizethető árú internet-hozzáférési szolgáltatást, úgy felhívjuk a figyelmet a DJA fenti is idézett árképzési elvére, mely szerint a DJA igénybe vételi havi díja fajlagosan minimum 15 %-kal olcsóbb, mint a szolgáltató következő, nem kisebb sáv szélességű illetve adatforgalom tartalmú, legolcsóbb, publikus, önállóan értékesített, azonos hűség idejű internet-hozzáférési szolgáltatási díjsomagjának díja.

Az EEC iránymutatása alapján „*kivételes körülmények között, különösen, például ha a 85. cikk (2) bekezdés második albekezdése értelmében minden szolgáltató számára előírt kötelezettség a szolgáltatók vagy a tagállam számára bizonyíthatóan túlzott adminisztratív vagy pénzügyi terhet jelentene, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy kivételesen csak kijelölt vállalkozások számára írják elő azt a kötelezettséget, hogy ilyen díjszabási lehetőségeket vagy díjsomagokat kínáljanak. E kijelölésekre a 86. cikk alkalmazandó, értelemszerűen. Ha egy tagállam vállalkozásokat jelöl ki, gondoskodik arról, hogy minden alacsony jövedelmű, illetve különleges szociális helyzetű fogyasztó több, a szükségleteinek megfelelő díjszabási lehetőséget kínáló vállalkozás közül választhasson, kivéve ha az ilyen választék biztosítása nem lehetséges vagy további túlzott szervezési és pénzügyi terhet jelentene*”.

A HÉT álláspontja szerint a jelen társadalmi és gazdasági környezetben nincs szükség vállalkozások kijelölésére arra vonatkozóan, hogy megfizethető árú díjsomagot vehessenek igénybe a fogyasztók, különös tekintettel az alacsony jövedelmű, illetve különleges szociális helyzetű fogyasztókra, hiszen a korábban jelzettek szerint az egyéb közpolitikai eszközökön keresztül biztosított DJA-csomag minden szolgáltató kínálatában elérhető.

Az EEC alapján a tagállamok gondoskodnak egyrészt arról, hogy az ilyen díjszabási lehetőségekre vagy díjsomagokra jogosult fogyasztók szerződést köthessenek vagy a 84. cikk (1) bekezdésében említett szolgáltatókkal, vagy egy, ezzel a bekezdéssel összhangban kijelölt vállalkozással, másrészt arról, hogy a hívószámuk megfelelő ideig rendelkezésre álljon, és ne szakítsák meg indokolatlanul a szolgáltatásukat. A fent idézett, tartalmilag szerződéskötési kötelezettséget előíró szabályra vonatkozóan a HÉT véleménye az, hogy a SZIP-en belül fejlesztett hálózatokra vonatkozó, igénypontenkénti 15 napos bekötési

kötelezettség jelentős lépés a megfelelő minőségű internet-hozzáférési szolgáltatás lehető legszélesebb körű nyújtása irányába.

A 85. cikk (3) bekezdésében előírtakkal kapcsolatosan a HÉT álláspontja, hogy az alacsony jövedelmű vagy különleges szociális helyzetű fogyasztóknak szóló díjszabási lehetőségekről vagy ezekről az ajánlatokról csak abban az esetben van szükség a részletes és folyamatos tájékoztatásra a nemzeti szabályozó és egyéb illetékes hatóságok felé, amennyiben a feltételek nem teljes mértékben átláthatóak. Kiemeljük itt is, hogy a DJA teljes mértékben kielégíti azt a követelményt is, hogy a díj kialakítási elve révén teljes mértékű átláthatóságot biztosít az alacsony jövedelmű vagy különleges szociális helyzetű fogyasztóknak is.

Az EEC 85. cikk (4) bekezdésében meghatározott iránymutatás alapján a tagállamok gondoskodnak arról, hogy – tekintettel az adott országra jellemző egyedi körülményekre – szükség szerint biztosított legyen a támogatás a fogyatékossgal élő fogyasztók számára, illetve adott esetben más különleges intézkedések szülessenek annak érdekében, hogy a kapcsolódó végberendezések, továbbá az egyenértékű hozzáférést elősegítő meghatározott berendezések és szolgáltatások – beleértve szükség esetén a teljeskörű beszélgetési szolgáltatásokat és a közvetítő szolgáltatásokat is – elérhető és megfizethető legyenek.

Álláspontunk szerint a fogyatékossgal élő fogyasztók számára az államnak közvetlenül kell biztosítania a támogatást oly módon, hogy vagy közvetlen pénzügyi támogatást nyújt az érintett csoportnak vagy a fogyatékossgal élő fogyasztók által használható készülékekre támogatást ad.

A HÉT részéről fontosnak tartjuk kiemelni a 85. cikk (5) bekezdésében leírtakat, mely szerint „E cikk alkalmazása során a tagállamok arra törekednek, hogy a piac torzulásainak mértékét a lehető legkisebbre csökkentsék.”

Álláspontunk szerint kiemelten fontos szempont annak a figyelembe vétele, hogy nemzeti szabályozó hatóság arra törekszik ezen szabályok kidolgozása során, hogy a piac torzulásainak mértékét a lehető legkisebbre csökkentse.

IV.3. Az egyetemes szolgáltatás rendelkezésre állása (86. cikk)

Az EEC 86. cikk (1) bekezdésében meghatározott EEC előírásával kapcsolatosan a HÉT álláspontja, hogy a rendelkezés szerinti beavatkozásra csak akkor lenne szükség, ha a szokásos kereskedelmi feltételek mellett vagy egyéb lehetséges közpolitikai eszközökkel Magyarország területén vagy annak egyes részein nem lenne biztosítható a nélkülözhetetlen alapvető elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz való hozzáférés. A HÉT fent ismertetett álláspontja szerint e cikkely szerinti feltétel egyetemes szolgáltatási kötelezettségek elrendelésére azonban nem áll fenn. Egy erre vonatkozó tagállami döntést tényadatokkal szükséges megfélelően alátámasztani.

Az EEC 86. cikk (2) bekezdésében meghatározott iránymutatás alapján *„A tagállamok meghatározzák azt a megközelítést, amellyel – a tárgyilagosság, az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvét tiszteletben tartva – a leghatékonyabb és a legmegfelelőbb módon biztosítható a helyhez kötött biztosított, a 84. cikk (3) bekezdésének megfelelően meghatározott, megfelelő széles sávú internethozzáférési szolgáltatás és hangszolgáltatás elérhetősége. A tagállamok – a közérdek védelme mellett – arra törekednek, hogy a piac torzulásainak mértékét, különösen a szokásos kereskedelmi*

feltételektől eltérő árakon vagy feltételek mellett történő szolgáltatásnyújtást, a lehető legkisebbre csökkentsék.”

A 86. cikk (3) bekezdésével összefüggésben a HÉT álláspontja, hogy amennyiben egy tényadatokkal megfelelően alátámasztott tagállami döntés kötelezettségeket írna elő a helyhez kötöten biztosított, a 84. cikk (3) bekezdésének megfelelően meghatározott, megfelelő széles sávú internet-hozzáférési szolgáltatás és hangszolgáltatás elérhetőségének a végfelhasználók számára történő biztosítása érdekében, az adott terület SZIP szolgáltatója lehet a kötelezettség legmegfelelőbb címzettje. Egyebekben, az előfizetői szám alapján valamint annak mérlegelésével lehet dönteni a kijelölésről, hogy a magasabb előfizetői számmal rendelkező szolgáltató valóban a leghatékonyabban tudja-e nyújtani a szolgáltatást az adott területen.

Az EEECC 86. cikk (4) bekezdés meghatározza a kijelölési mechanizmusra vonatkozó azon jellemzőket, amely alapján egyetlen vállalkozás sincs eleve kizárva a kijelölésből. A HÉT tagvállalatai támogatják, hogy a kijelölési mechanizmus legyen hatékony, tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes, a költséghatékonyság szempontjainak figyelembevételével.

A HÉT teljes mértékben egyetért az EEECC 86. cikk (5) bekezdésében megfogalmazottakkal.

IV.4. A meglévő egyetemes szolgáltatás státusza (87. cikk)

A HÉT álláspontja szerint a jelenlegi egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körét felül kell vizsgálnia a jogalkotónak: jelentős társadalmi és piaci változások történtek a fogyasztók által igénybe vett szolgáltatások tekintetében az elmúlt 5-10 évben, továbbá az elmúlt évtizedben bekövetkezett jelentős technológiai fejlődés nagymértékben kihatott arra, hogy a szolgáltatók milyen módon nyújtják szolgáltatásaikat a fogyasztóknak. Kiemelten fontos szempont annak a figyelembe vétele, hogy a fogyasztók többsége igénybe veszi-e az egyetemes szolgáltatásokat. A nyilvános telefonállomások, az előfizetői névjegyzék és a tudakozószolgáltatások további biztosításának lehetővé tétele az egyetemes szolgáltatás jegyében csak abban az esetben javasolt, ha ezekre a szolgáltatásokra bizonyíthatóan szükség van.

Álláspontunk szerint mindhárom szolgáltatás működtethető üzleti alapon. Ez magában foglalhatja annak biztosítását, hogy nyilvános telefonállomások álljanak rendelkezésre az ország fő belépési pontjain, például a repülőtereken és a vasút- és buszállomásokon, valamint az emberek által veszélyhelyzetben használt helyeken, például a kórházakban, rendőrsőkön és az autópályák vészhelyzeti területein. Álláspontunk szerint a kihasználtsággal, hatékonysággal arányos megoldást kell keresni és a nyilvános állomásokat fokozatosan ki kell vezetni. (A telefonállomások jelenlegi kihasználatlanságát a szolgáltatók igény esetén statisztikai adatokkal is alá tudják támasztani.) A HÉT javasolja annak a megfontolását, hogy segélyhívásra segélyhívó rendszereket kellene kiépíteni és üzemeltetni, amelyet nem egyetemes szolgáltatás keretében javasolunk megvalósítani.

A telefonkönyvet érintően nincs szükség a papír alapú és a CD-n biztosított formátumra, az on-line telefonkönyv kielégíti a fogyasztói igényeket és ez áll összhangban a digitalizáció elterjedését célzó kormányzati szándékokkal is. A nyomtatott telefonkönyvekre vonatkozóan az a gyakorlati tapasztalatunk, hogy az előfizetők nem tartanak igényt a nyomdai úton előállított névjegyzékre, volt olyan primer körzet, ahol a legyártott telefonkönyvek felét 2017-ben és 2018-ban is vissza kellett szállítani a gyártónak.

Továbbá, álláspontunk szerint a tudakozószolgálatok szolgáltatása tekintetében egyetemes kötelezettség nélkül is biztosítva van a fogyasztók részére a kereskedelmi alapú szolgáltatás két szolgáltató rendelkezésre állásával.

A HÉT tagvállalatai egyetértenek az EECC 87. cikkében előírt, háromévente történő felülvizsgálattal, gyakoribb felülvizsgálat nem indokolt.

A 92. cikk kapcsán a távirat-szolgáltatásra vonatkozóan a HÉT megjegyzi, hogy a távirat-szolgáltatás egyetemes postai szolgáltató által történő biztosítása kielégíti az arra vonatkozó igényeket, így nincs szükség a távirat-szolgáltatás terén az egyetemes hírközlési szolgáltató együttműködésére.

V. Végfelhasználói jogok

A HÉT álláspontja szerint az EECC nemzeti jogba történő megfelelő átültetése szükségessé teszi valamennyi hatályban lévő, az előfizetők érdekeivel és jogaival kapcsolatos elektronikus hírközlési ágazati jogszabályi rendelkezés felülvizsgálatát, melynek indokai a következők:

Az EECC érdemben módosítja az elektronikus hírközlési szolgáltatás hatályos fogalmát, a Kódex III. rész III. címében foglalt követelmények esetében pedig egyenként szükséges azt vizsgálni, hogy azok hatálya kiterjed-e az elektronikus hírközlési szolgáltatások teljes körére, vagy csak e szolgáltatás bizonyos kategóriáira és így az egyes ágazati követelmények mely az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására/igénybevételére vonatkozó jogviszonyokra terjedhetnek ki. Továbbá a vonatkozó hatályos magyar ágazati rendelkezések központi fogalma, kategóriája az előfizetői szolgáltatás és az előfizető, azonban az EECC az előfizető fogalmát törli és ehelyett a III. rész III. címe végfelhasználókat és vagy/fogyasztókat megillető jogosultságokról rendelkezik.

A HÉT álláspontja szerint szükség van a hatályban lévő valamennyi vonatkozó ágazati rendelkezés felülvizsgálatára abból a szempontból is, hogy azok érvényesítése szükséges-e az EECC-ben meghatározott célok eléréséhez és azokkal arányos-e.

Az EECC alapján a tagállamok arra kapnak felhatalmazást, hogy arról gondoskodjanak, hogy az ezen irányelvben meghatározott szabályozási feladatok ellátása során a nemzeti szabályozó hatóságok és egyéb illetékes hatóságok az EECC 3. cikk (2) bekezdésben meghatározott *célok eléréséhez szükséges és azokkal arányos minden észszerű intézkedést* hozzanak meg. Az EECC azt is világosan tartalmazza, hogy a nemzeti szabályozó hatóságoknak és más illetékes *hatóságoknak tevékenységüket a célok és elvek összehangolt együttesére* kell alapozniuk ((21) preambulum-bekezdés) és ezen irányelvvel összefüggésben a nemzeti szabályozó hatóságoknak és egyéb illetékes hatóságoknak (valamint a BEREC-nek, a Bizottságnak) és a tagállamoknak törekedniük kell az EECC összes, fontossági sorrend felállításának szándéka nélkül felsorolt általános célkitűzésének megvalósítására. Meghatározó jelentőségű újdonság, hogy a szabályozási keretnek a már eddig is meglévő három fő célkitűzésen (a verseny, a belső piac és az uniós polgárok érdekeinek előmozdítása) túlmenően az összekapcsolhatóság elérésére is törekednie kell, amelyet az elérendő eredmények tekintetében fogalmaz meg az irányelv: a rendkívül nagy kapacitású hálózatok elérhetővé tétele és használata valamennyi uniós polgár és uniós vállalkozás körében – ezt pedig az észszerű árak és választási lehetőségek, a tényleges és tisztességes verseny, a nyílt innováció, a rádióspektrum hatékony használata, a *belső piacot jellemző közös szabályok és kiszámítható szabályozási módszerek, valamint az uniós polgárok érdekeinek védelmét szolgáló szükséges ágazatspecifikus szabályok* teszik lehetővé.

Az EEC kifejezetten az uniós polgárok érdekei előmozdításának mikéntjéről szóló 3. cikk (2) bekezdése (d) pontja alapján még egyértelműbb, hogy a végfelhasználók magas szintű védelmét szolgáló ágazatspecifikus szabályok nem önmagukban hivatottak biztosítani egyetlen irányelvi célkitűzést sem, hanem még az uniós polgárok érdekei előmozdításához is egyebek közt a tényleges versenyt lehetővé tevő intézkedések mellett, ezekre is tekintettel kell a végfelhasználók védelmét szolgáló intézkedéseknek funkcionálniuk azzal, hogy a tényleges verseny és így az ezt biztosító intézkedések funkciója a lehető legelőnyösebb választék, ár és minőség biztosítása, míg a végfelhasználók védelmével kapcsolatos intézkedések vonatkozásában elvárt jellemző az EEC alapján azok szükségessége és egységessége is.

V.1. A harmonizáció szintje (101. cikk)

A HÉT maradéktalanul egyetért a Kódex azon megállapításával ((257) preambulum bekezdés), hogy az irányelv hatálya alá tartozó végfelhasználói jogok teljes, kalibrált harmonizációja jelentősen javítaná a jogbiztonságot mind a végfelhasználók, mind az elektronikus hírközlési szolgáltatók szempontjából, és egyúttal jelentősen csökkentené a piacra lépés akadályait és a szabályok fragmentációjából eredő, szükségtelen megfelelési terhet. A HÉT ezért a teljes harmonizációs elv maradéktalanul érvényesítését támogatja az irányelv rendelkezéseinek nemzeti jogba történő átültetése során azzal, hogy – a fentiekben kifejtett indokok alapján is – a Kódex által megengedett kivételek esetében is szükségesnek látjuk annak hatásvizsgálattal történő alátámasztását, amennyiben a jogalkotó nemzeti rendelkezéseket kíván fenntartani vagy bevezetni.

Azzal a kivételt megengedő szabállyal kapcsolatban, hogy 2021. december 21-ig a tagállamok továbbra is alkalmazhatják a 102–115. cikkben megállapított rendelkezésektől eltérő, szigorúbb nemzeti fogyasztóvédelmi rendelkezéseket, amennyiben ezek a rendelkezések már 2018. december 20-án hatályban voltak, és a belső piacot érintő, ezekből eredő bármilyen korlátozás arányos a fogyasztóvédelem céljával, a HÉT álláspontja szerint a jogbiztonság és az átláthatóság érvényesítésével az állna összhangban, ha az érintettek nyilvános konzultáció keretében megismerhetnék és véleményt nyilváníthatnának az e rendelkezés alapján notifikálni tervezett rendelkezésekről és azok arányosságának indokairól, amennyiben Magyarország - a fentiek ellenére – élni kíván az átmeneti derogáció lehetőségével.

V.2. Szerződésekhez kapcsolódó tájékoztatási kötelezettségek (102. cikk (1)-(4))

A HÉT álláspontja szerint a vonatkozó hatályos nemzeti jog, különösen pedig az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 2/2015. (III. 30.) NMHH rendelet („EsZR”) számos olyan rendelkezést tartalmaz, amely a szerződésekhez kapcsolódó tájékoztatási követelmények 102. cikkben szabályozott kérdésének hatálya alá tartozik, ezért azok részletes áttekintést és a maximum harmonizációs elv maradéktalanul érvényesítését igénylik. A maximum harmonizációs elv érvényesítése mellett a HÉT álláspontja szerint lehetőség van a szerződésekhez kapcsolódó tájékoztatási kötelezettségek egyszerűsítésére annak érdekében, hogy az ezzel kapcsolatos előírások megfelelően szolgálhassák speciális fogyasztóvédelmi céljukat: egyik oldalról az információk átláthatóságát annak érdekében, hogy a fogyasztók tájékozott döntéseket hozzanak arról, hogy melyik szolgáltató mely szolgáltatását választják, másik oldalról a jogbiztonságot. A HÉT kéri a vonatkozó hatályos rendelkezések e szempontok figyelembevételével történő felülvizsgálatát.

A HÉT álláspontja szerint az implementáció során el kell kerülni azt, hogy e rendelkezések nemzeti jogba történő átültetése a szerződéssel kapcsolatos dokumentumok, tájékoztatók számának növekedését eredményezze, mert az nem a tájékozott fogyasztói döntést szolgálná, hanem éppen ellenkezőleg, felesleges komplexitást és bizonytalanságot eredményezne a szerződéskötési eljárásban.

A szerződéskötéshez kapcsolódó tájékoztatások kapcsán, és a Kódex más, értesítési, tájékoztatási kötelezettséget előíró rendelkezéseivel kapcsolatban is megállapítható, hogy az értesítéssel, tájékoztatással kapcsolatos elsődleges elvárás az, hogy tartós adathordozón történjen, tehát az értesítésnek azt kell biztosítani, hogy fogyasztók által széles körben használt eszközökön könnyen letölthető, megnyitható és tanulmányozható legyen. Ezt az elvárást pedig a jelenlegi szabályok által elfogadott az értesítési módokon túl mások is teljesítik, ezért javasoljuk a jelenlegi értesítési szabályok átgondolását azzal, hogy azok igazolhatóságának feltételei is felülvizsgálandók különös figyelemmel a digitális szolgáltatások és kommunikáció elterjesztését célzó kormányzati szándékokra is.

V.3. Fogyasztás nyomon követését szolgáló eszköz/"számlasokkal" szembeni védelem (102. cikk (5)-(6))

A HÉT kezdeményezi, hogy ezen bekezdéseket érintő kérdésekben minél előbb kerüljön sor egyeztetésre az eddigi követelmények érvényesülését felügyelő hatóság és az érintett szolgáltatók között annak érdekében, hogy e rendelkezések elismerten fontos céljainak megfelelő ugyanakkor szükségtelen megfelelési terhet nem eredményező implementáció történjen. Az irányelv rendelkezései több bizonytalanságot tartalmaznak a jogkövető magatartást megvalósítani kívánó szolgáltatók számára, például bizonytalan a hozzáférési kötelezettséggel érintett aktuális adat fogalma. Különösen fontos lenne az értesítési kötelezettség ésszerű keretek között történő szabályozása is.

V.4. Átláthatóság, az ajánlatok összehasonlíthatósága és az információk közzététele (103. cikk)

A HÉT az információk közzétételeire vonatkozó 103. cikk (1) bekezdésében kötelezettség kapcsán a következő ellentmondásra hívja fel a figyelmet: az Eht. 127. § (1) és 130. § (1) bekezdései alapján az általános szerződési feltételek alkalmazása az előfizetői szerződés megkötése során nem jog, hanem kötelezettség az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára. Az irányelv hivatkozott rendelkezése ugyanakkor nem fogalmazza meg kötelezettségként szerződéses feltételek alkalmazását, hanem úgy rendelkezik, hogy az illetékes hatóságoknak – adott esetben a nemzeti szabályozó hatóságokkal koordinálva – gondoskodniuk kell arról, hogy amennyiben az internet-hozzáférési szolgáltatást vagy a nyilvánosan elérhető személyközi hírközlési szolgáltatást nyújtó szolgáltatók feltételekhez kötik e szolgáltatások nyújtását, valamennyi ilyen szolgáltató vagy pedig maga az illetékes hatóság – adott esetben a nemzeti szabályozó hatósággal koordinálva – közzé tegye a IX. mellékletben említett információkat.

Amennyiben előfizetői szerződés kötésére és általános szerződési feltételek alkalmazására vonatkozó az Eht. hatályos rendelkezéseire hasonló előírás ennek ellenére fennmaradna, akkor nem világos, hogy az hogyan lenne kikényszeríthető a számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatók vonatkozásában, akik nem tartoznak az általános felhatalmazáshoz fűzhető feltételek hatálya alá, szemben az internet hozzáférési és számfüggő személyközi hírközlési szolgáltatások nyújtóival. A HÉT álláspontja szerint az implementáció során – ebben a kérdésben is – olyan megoldást kell találni, amely nem eredményez indokolatlan diszkriminációt a „hagyományos” hírközlési szolgáltatók hátrányára.

Szintén javasolja a HÉT a 103. cikk alapján előírandó követelmények funkciójának és terjedelmének átgondolását abból az okból kifolyólag, hogy bár egyet lehet érteni azzal a megállapítással, hogy az ajánlatokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos átlátható, naprakész és összehasonlítható információk megléte a több szolgáltató versenyén alapuló piacokon alapvetően fontos elem a fogyasztók számára, azonban hibás lenne ezzel együtt azt is feltételezni, hogy a 103. cikkben előírt intézkedések végrehajtása feltétlenül azzal az eredménnyel járna, hogy megnő a fogyasztók szolgáltatóváltási hajlandósága.

A hírközlési szolgáltatási piacok komplexitásából eredő sajátosságok és a viselkedési közgazdaságtan által azonosított ún. fogyasztói döntési hibák és korlátozott racionalitás következtében ez az összefüggés nem egyértelmű, így vitatott az is, melyek a szolgáltatóváltás szempontjából kívánatos szabályozási intézkedések. A modern fogyasztóvédelmi szabályozásnak ugyan alapvető jellegzetessége, hogy tájékoztatási követelmények sokaságára épül, azonban egyáltalán nem biztos, hogy a vállalkozások számára előírt terjedelmes információs kötelezettségek érdemben javítanának a fogyasztói döntéshozatali folyamaton, sőt előfordulhat, hogy az ajánlatok komplexitásával kapcsolatos fogyasztói percepció erősítésével kedvezőtlenül hatnak a fogyasztói aktivitásra¹⁰. Sajnálatos módon az EEC kidolgozásának során nem került sor olyan vizsgálatra, mely elemezné a 103. cikkbe foglalt intézkedések megalapozottságát viselkedési közgazdaságtani szempontból is, így azok funkcionalitása továbbra is kérdéses.

E koncepcionális megfontolások és javaslatok mellett a HÉT azt javasolja, hogy a 103. cikk (1) bekezdése szerinti közzététel kötelezettje az NMHH legyen. A 103. cikk (2)-(3) bekezdésében foglaltakkal kapcsolatban pedig a fentiek mellett azt kívánjuk megjegyezni, hogy nem látjuk a 103. cikk (3) bekezdés h) pontjában foglalt fogyasztók rendelkezésére álló ajánlatok és más végfelhasználók számára elérhető ajánlatok összehasonlításának tagállami szinten történő előírásának ésszerű indokát.

V.5. Az internet-hozzáférési szolgáltatások és a nyilvánosan elérhető személyközi hírközlési szolgáltatások minősége (104. cikk)

A HÉT álláspontja szerint a szolgáltatások minőségével kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségekre vonatkozó hatályos nemzeti szabályozás, ideértve különösen az elektronikus hírközlési szolgáltatás minőségének az előfizetők és felhasználók védelmével összefüggő követelményeiről, valamint a díjazás hitelességéről szóló 13/2011 (XII.27.) NMHH rendeletet („**Minőségi rendelet**”) alapos felülvizsgálatra szorul annak érdekében, hogy a nemzeti követelmények összhangban legyenek az irányelv 104. cikkével, ennek megfelelően a HÉT üdvözli az NMHH által ennek előkészítése érdekében tett lépéseket. A HÉT álláspontja szerint a hatályos nemzeti szabályozás több olyan követelményt, részletszabályt tartalmaz, melyek túlterjeszkednek az irányelv 104. cikkében megállapított követelményeken, így azok fenntartása nem indokolt. Tekintettel a hatályos magyar szabályozásra, kifejezetten tisztázni szükséges azt is, hogy mi lesz a sorsa a műsorterjesztési szolgáltatásokra vonatkozó szolgáltatásminőségi előírásoknak.

Továbbá, a HÉT álláspontja szerint a nyilvánosság számára azoknak a szolgáltatásminőségi paramétereknek van jelentőségük, amelyek értelmezhetőek az átlagos fogyasztó által, illetve amelyek ténylegesen szerepet játszanak fogyasztók döntéseiben, a szolgáltató választásban. Ezért bármely, szabályozási intézkedésben előírandó tájékoztatási kötelezettséget ezekre szükséges korlátozni. A HÉT álláspontja szerint nem minden a hatályos nemzeti szabályozásban meghatározott minőségi paraméter, követelmény tekinthető ilyennek és nem minden az irányelv X. mellékletében szereplő paraméter sem.

A szolgáltatások minőségét biztosító intézkedésekre vonatkozó szabályozás tartalmi elemei vonatkozásában HÉT meghatározó fontosságúnak tekinti egyrészt a 104. cikk (2) bekezdésében hivatkozott előkészítés alatt álló BEREC iránymutatást, ezért a HÉT kéri, hogy az NMHH biztosítsa, hogy az érintettek megismerhessék, illetve véleményezhessék a szabályozó által a BEREC számára ezen iránymutatás elkészítéséhez eljuttatott/juttatandó információkat, álláspontot. Ehelyütt annyit kívánunk

¹⁰ Ld. pl. Az Iránymutatás a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló 2005/29/EK irányelv végrehajtásához/alkalmazásához c. bizottsági szolgálati munkadokumentum, (SWD(2016) 163 final) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016SC0163&from=EN>

ennek kapcsán megjegyezni, hogy csak olyan mérési módszerek alkalmazása írható elő, amelyek esetében fennáll a szakmai konszenzus megalapozottságukról.

Továbbá az EECC új rendelkezése, hogy az internet-hozzáférési szolgáltatástól és a számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatástól eltérő elektronikus hírközlési szolgáltatás tényleges teljesítménye és a szerződésben megjelölt teljesítmény közötti jelentős, folyamatos vagy gyakran ismétlődő eltérés feljogosítja a fogyasztót arra, hogy éljen a nemzeti jog által számára biztosított jogorvoslati lehetőségekkel, ideértve a szerződés díjmentes felmondásához való jogot is. A HÉT álláspontja, hogy a szolgáltatások – így a számfüggő személyközi hírközlési szolgáltatások – minőségét biztosító intézkedések véletlenül sem vezethetnek arra az eredményre, hogy a számfüggő személyközi hírközlési szolgáltatások nyújtóinak pusztán azért, mert e szolgáltatók képesek a szolgáltatások minimális minőségi szintjét kínálni és így a 104. cikk kötelezettjei lehetnek, a nemzeti jog által meghatározott jogkövetkezményekkel is számolniuk kell, amennyiben a szolgáltatás tényleges teljesítménye és a szerződésben megjelölt teljesítmény között az irányelv 105. cikk (5) bekezdése szerinti eltérés mutatkozik, míg a számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatók elkerülik e jogkövetkezményeket pusztán azzal, hogy minimális szolgáltatás minőségi szintet nem kínálnak/tényleges teljesítményt a szerződésben nem jelölnek meg. Ezért a HÉT álláspontja szerint szükséges a fenti rendelkezések összefüggéseinek egyértelmű, egyes szolgáltatókat hátrányos helyzetbe nem hozó tisztázása és ennek megfelelő szabályozási megoldás (pl. eltekintés a személyközi hírközlési szolgáltatások mindegyikénél valamennyi kötelező minőségbiztosítási előírástól, tekintettel arra is, hogy álláspontunk szerint e szolgáltatók/szolgáltatások teljesítménye Magyarországon tartósan kielégítő).

V.6. A szerződések időtartama és megszüntetése (105. cikk)

A HÉT álláspontja szerint a szerződések időtartamával és megszüntetésével kapcsolatos hatályos magyar rendelkezések mind az Eht.-ban mind pedig az Eszr.-ben szintén átfogó felülvizsgálatra és korrekcióra szorulnak, mert több jelenlegi jogintézmény, így például a határozott/határozatlan előfizetői szerződések kategóriája, a kötelező időtartam, a szolgáltató szerződésmódosítási joga nem áll összhangban az EECC vonatkozó rendelkezéseivel.

A HÉT tisztelettel kéri az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályaival kapcsolatban korábban megfogalmazott vonatkozó javaslatok ismételt megfontolását is.

105. cikk (1):

Álláspontunk szerint a szerződéses időtartam és a "commitment period" (szerződések kötelező időtartama), nem jelentheti ugyanazt a gyakorlatban, nem ez következik az irányelv e rendelkezéséből. A helyes joggyakorlat az lenne, ha a commitment period alatt nem lenne lehetőség a szerződés felmondására. Amennyiben ettől a jogalkotó nem kíván eltekinteni, akkor álláspontunk szerint indokolt ismét lehetővé tenni az általános szabályok szerint is a 24 hónapig terjedő szerződéses minimum időtartamot, nem csak a hatályos nemzeti szabályozásban megengedett kivételes esetekben.

Továbbá a vonatkozó (273) preambulum bekezdés alapján az EECC akkor engedi meg a maximum-harmonizációtól való eltérést, ha a nemzeti körülmények, például a verseny intenzitása és a hálózati beruházások stabilitása indokolja a 24 hónapnál rövidebb maximális kötelező szerződéses időtartam fenntartását. Ez alapján a tagállamnak indokolási kötelezettsége áll fenn a hatályos Eht. rendelkezés fenntartása esetén. Az Eht. vonatkozó 127. § (4b) bekezdése további követelményekkel egészíti ki a rövidebb, 12 hónapos maximális kötelező időtartam fenntartását (a szerződés megkötését megelőzően fel kell ajánlani a határozatlan időtartamú előfizetői szerződés megkötésének lehetőségét, és be kell mutatni

annak részletes feltételeit), melyre annak fenntartása esetén szintén ki kell terjednie a tagállam ezen indokolási kötelezettségének.

105. cikk (3):

Tisztázni szükséges az EECC "automatikus szerződés hosszabbítás" jogintézményének tartalmát. Amennyiben az automatikus hosszabbítás egy határozott idejű szerződés újabb határozott idővel való meghosszabbítását jelenti, úgy a hatályos magyar szabályozás eleve szigorúbb, mint az irányelv, mivel ilyen hosszabbítást jelenleg nem tesz lehetővé, míg az irányelv kijelenti (274-es preambulum bekezdés), hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatási szerződések automatikusan is meghosszabbíthatók. Amennyiben az EECC rendelkezést az Eht. 134. § (14)-ben foglalt határozatlan idejű szerződéssé való "átfordításra" vonatkoztatjuk, akkor a hatályos magyar szabályozásban szigorúbbak az előfizetők tájékoztatására vonatkozó előírások (mód, időpont, forma, legkedvezőbb díjszabás). A HÉT álláspontja szerint nem indokolt a szigorúbb magyar rendelkezések fenntartása.

105. cikk (4):

A vonatkozó hatályos magyar szabályozás egyértelműen szigorúbb az EECC rendelkezésinél: az Eht. 132. § (1) bekezdése a szolgáltató szerződésmódosítási jogát a (2) bekezdésben részletezett esetekre szűkíti. Az EECC azonban nem a szolgáltató szerződésmódosítási jogának korlátozását, csupán azt írja elő, hogy a végfelhasználót mely esetekben illeti meg a szerződés további díjaktól mentes megszüntetésének joga - ilyen módon az EECC értelmezésében a fogyasztói szerződés - az EECC 102. cikk (1) és (3) bekezdés szerinti tájékoztató része kivételével - szabadon módosítható. Az Eht. 132. §-a és az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendeleti szabályok az irányelv eltérő egyoldalú módosításra vonatkozó koncepciója miatt teljes felülvizsgálatra szorulnak, az egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége nem szűkíthető le taxatív felsorolás szerinti esetekre, és nem kapcsolódhatnak ahhoz további feltételek. A HÉT álláspontja szerint a nemzeti szabályozást teljes mértékben összhangba kell hozni az irányelvel és a szigorúbb Eht. illetve kapcsolódó Eszr. rendelkezések fenntartása nem indokolt.

V.7. Szolgáltatóváltás és számhordozhatóság (106. cikk)

A HÉT álláspontja szerint nincs szükség a számhordozhatóságra vonatkozó nemzeti szabályozás lényeges módosítására, legfeljebb kiegészítésére az irányelvbe e körben újonnan bekerülő rendelkezésekre tekintettel. Ilyen rendelkezés az EECC 106. cikk (3) bekezdése, mellyel kapcsolatban a HÉT álláspontja, hogy egy hónapnál hosszabb időtartamot nem látunk indokoltnak a számhordozás végfelhasználót megillető jogának díjmentes fenntartására.

Az internet hozzáférési szolgáltatók váltására vonatkozó irányelvi rendelkezés kapcsán a HÉT azt kívánja megjegyezni, hogy amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság a szolgáltatóváltás folyamatának hatékonysága és egyszerűségének biztosítása érdekében az EECC rendelkezését további követelményekkel kívánja kiegészíteni a HÉT kész arra, hogy az ezzel kapcsolatos szabályozási szándék és koncepció megismerését követően együttműködjön a hatósággal a szükséges mértékű és arányos előírások kialakítása érdekében, építve a számhordozhatóság nemzeti szabályozása kialakításának legjobb gyakorlataira.

V.8. Csomagajánlatok (107. cikk)

A HÉT álláspontja szerint az EECB ezen rendelkezése sajnálatos módon súlyosan diszkriminatív az ún. hagyományos elektronikus hírközlési szolgáltatókkal, nevezetesen az internet-hozzáférési szolgáltatásokat illetve a számfüggő személyközi hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal szemben. Úgy korlátozza ugyanis e szolgáltatók csomagajánlatok kialakítására vonatkozó szerződéses szabadságát, hogy maga is elismeri, hogy ezek a csomagok sokszor előnyösek a fogyasztók szempontjából azzal kapcsolatban pedig, hogy megnehezítik-e a szolgáltatóváltást, csak feltételes módban fogalmaz. Közismert tény ugyanakkor, hogy a szolgáltatások összezsomagolása nem csupán az elektronikus hírközlési szolgáltatókra jellemző, hanem elterjedt gyakorlata az ún. digitális platformszolgáltatóknak, melyek között vannak az elektronikus hírközlési szolgáltatások kategóriájába tartozó jellemzően számfüggetlen szolgáltatásokat kínáló piaci szereplők is, e szolgáltatók csomagajánlatok kialakítására vonatkozó gyakorlatát mégsem korlátozza az EECB.

A HÉT álláspontja szerint az irányelv nemzeti jogba történő átültetése során törekedni kell e súlyos diszkrimináció lehető legnagyobb mértékű enyhítésére, így különösen fontos, hogy az irányelv azon rendelkezéseinek implementációja során, melyet az internet-hozzáférési szolgáltatásokat illetve a számfüggő személyközi hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók csomagjainak minden elemére alkalmazni kell (a szerződés adatait összefoglaló dokumentum, az átláthatóság, a szerződés időtartama és felmondása, valamint a szolgáltatóváltás) az arányosság elve e szempontból is értékelésre és érvényesítésre kerüljön.

Emellett pedig teljességgel indokolatlan lenne az is, ha Magyarország kiterjesztené a 107. cikk (1) bekezdésének alkalmazását a III. rész III. címében szereplő egyéb rendelkezésekre.

Véleményünk szerint a HÉT fenti álláspontját támasztja alá a BEREC Report on Terminating Contracts and Switching Provider¹¹ c. dokumentum is, amelyben Magyarország tekintetében a szolgáltatóváltás legnagyobb akadályait jelentő legfontosabb tényezők között jellemzően nem szerződéses okokra vagy a csomagajánlatokra hivatkozott a szabályozó hatóság.

V.9. A szolgáltatások rendelkezésre állása (108. cikk)

A HÉT tagvállalatai rendkívül fontosnak tartják bizonyos szolgáltatások lehető legteljesebb mértékű rendelkezésre állásának biztosítását katasztrófális hálózati hiba vagy vis maior esetén. Éppen ezért időszerűnek és elengedhetetlennek tartjuk az ehhez szükséges intézkedések körének megfelelő és átlátható és konzisztens meghatározását, tekintettel egyéb, időközben hatályba lépett szabályozások követelmény rendszereire is, így például a létfontosságú rendszerek és létesítmények védelmével kapcsolatos követelményekre.

V.10. Segélyhívási célú kommunikáció és az egységes európai segélyhívószám (109. cikk)

E körbe tartozó irányelvi rendelkezések kapcsán a HÉT álláspontja szerint különösen a 109.cikk (6) bekezdésének implementálás során kell körültekintően eljárni, így különösen a hívóra vonatkozó készülékalapú helymeghatározási információk hozzáférhetővé tételére kötelezett szolgáltató meghatározásakor. Figyelembe veendő továbbá az a körülmény, hogy a szabályozás milyen mértékű költséget ró a szolgáltatókra – kerülendő az irreális költségszint kialakítása.

¹¹ BoR (19) 27

V.11. Egyenértékű hozzáférés és választék a fogyatékossgal élő végfelhasználók részére (111. cikk)

A HÉT támogatja az irányelv célkitűzését, amint azt önszabályozási lépéseink is mutatják. További fogyasztóvédelmi követelmények előírása vonatkozásában ezért is indokoltnak tartjuk annak az Európai Parlament és a Tanács (EU) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló 2019/882/EU irányelvében (2019. április 17.) („**Accessibility Act**”) is érvényesített elv alkalmazását, hogy azok csak olyan mértékben kerüljenek alkalmazásra, amennyiben nem vezetnek be a termékek és szolgáltatások szempontjaiban vagy jellemzőiben olyan mértékű módosítást, amely a termék vagy szolgáltatás alapvető jellegének megváltoztatását eredményezi, illetve amennyiben nem rónak aránytalan terhet az érintett gazdasági szereplőkre. Egyebekben is tisztázni szükséges a jogbiztonság érdekében ezen előírás és a fent hivatkozott Accesssibility Act továbbá az egyetemes szolgáltatási körbe tartozó követelmények viszonyát és szükség van megfelelő összhang teremtésére, valamint az Accesssibility Act-ből fakadó követelmények végrehajtására biztosított határidőkhöz szükséges igazítani az EEC által elvárt intézkedések határidejét.

V.12. Tudakozószolgálatok (112. cikk)

A vonatkozó hatályos nemzeti szabályozás álláspontunk szerint több részletében szigorúbb az irányelvi rendelkezésből fakadó követelményeknél, azok fenntartása nem indokolt.

V.13. Továbbítási kötelezettség (114. cikk)

Az EEC implementációjából adódó felülvizsgálat során - akár a médiatörvényt illetően is - maradéktalanul törekedni kell annak a preambulumbekzdésben megfogalmazott elvnek/feltételeknek az érvényesítésére, hogy a Magyarországon bevezetett kötelezettségeknek "észszerűeknek kell lenniük, azaz egyértelműen meghatározott általános érdekű célok tükrében arányosoknak és átláthatóknak kell lenniük. A tagállamoknak objektíven meg kell indokolniuk a nemzeti jogukban bevezetett továbbítási kötelezettségeket annak érdekében, hogy e kötelezettségek átláthatók, arányosak és egyértelműen meghatározottak legyenek. A kötelezettségeket oly módon kell megfogalmazni, hogy azok kellően ösztönözzék az infrastruktúrába való hatékony befektetést." A jelenleg must carry kötelezettség alá tartozó szolgáltatások körét/számát (A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény („**Mttv.**”) 74-75. §§) ennek fényében indokolt felülvizsgálni, különös tekintettel arra, hogy a jelenlegi szabályozás számos jogértelmezési nézeteltérésre adhat okot az egyes kategóriákban továbbítandó mediaszolgáltatások számát és jellegét illetően.

Az irányelv szerint a kötelezettségeket a tagállamoknak 2019. december 21-ig felül kell vizsgálniuk, mellyel kapcsolatban a HÉT javasolja a transzparencia érvényesítést, az iparág és egyéb érintettek álláspontjának figyelembe vételével.

V.14. További eszközök szolgáltatása (115. cikk)

A HÉT álláspontja szerint a további eszközök szolgáltatására vonatkozó hatályos kötelezettségek átfogó felülvizsgálata szükséges különösen abból az okból, mert a 115. cikk alapján a VI. melléklet A. részében felsorolt további eszközöket a tagállamok által meghatározott végfelhasználói kategóriák vonatkozásában kell rendelkezésre bocsátani, kivéve az e rész c) (előfizetéses rendszerek), d) (a csatlakozási díjak részletekben történő fizetése) és g) (költségellenőrzés) pontját, amelyek csak a fogyasztók vonatkozásában alkalmazandók, a hatályos magyar szabályozás azonban ezen a kedvezményezett körön több esetben túlterjeszkedik, ezért korrekcióra szorul.

Ami az irányelv 115. cikk (2) bekezdését illeti álláspontunk szerint nincs indoka a további eszközök listája bővítésének, amennyiben a jogalkotó ezt tervezi arra csak megfelelő hatásvizsgálat és az érintettekkel folytatott konzultáció alapján kerüljön sor. Tisztelettel kérjük azt is, hogy Magyarország fontolja meg azt a döntést, hogy területének egészén vagy egy részén nem alkalmazza az (1) bekezdést és kérje ki ezzel kapcsolatban az érdekelt felek álláspontját. A HÉT álláspontja szerint megfelelő szabályozási eszköz lehet a társ/önszabályozás is.

V.15. Egyéb javaslatok

A végfelhasználói jogokra vonatkozó magyar joganyag általános áttekintésének szükségessége körében az alábbiakat emeljük ki:

Tekintettel az V.1. pontban írtakra, a HÉT értelmezése szerint az EECC rendszerében nem szolgáltatói kötelezettség az általános szerződési feltételekkel való szerződéskötés. Általános szerződési feltételekkel való szerződéskötés esetén is felülvizsgálandóak azonban az Eszr. 10-11. §-ai, amelyek kimerítő módon szabályozzák az általános szerződési feltételek és az előfizetői szerződés tartalmát. A HÉT álláspontja szerint – különös tekintettel a fogyasztói viselkedésről korábban jelzettekre – a fogyasztó döntéshozatalát nem minden esetben segíti a nagy mennyiségű információ, így javasoljuk, hogy az NMHH fontolja meg a szerződéses dokumentumok jelentős egyszerűsítését.

Számos szolgáltatónak okoz nehézséget az a hatósági joggyakorlat, amely az Eht. 134. § (10a) a) pontjának értelmezése során nem fogadja el az elhunyt előfizető előfizetői szerződésének átírását. A HÉT álláspontja – ügyfél oldali visszajelzésekre is figyelemmel - az, hogy nem szolgál fogyasztói érdeket azon szabályozás, ami egy, a szolgáltató által nem ismert időpontban az előfizetői szerződés megszűnését eredményezi úgy, hogy a megszűnést követő bizonytalan helyzetet egy későbbi átírással sem lehet orvosolni. A HÉT ennek megfelelően kéri, hogy e tárgyban a jogszabályi rendelkezések és a hatósági joggyakorlat tisztázására kerüljön sor.

Egyéni előfizetők, üzleti előfizetők eltérő szabályozása: Az EECC a mikro- és kisvállalkozásokat valamint a nonprofit szervezeteket tekinti végfelhasználói jogokkal kapcsolatos néhány követelmény esetében a fogyasztókhöz hasonló kedvezményezetteknek. Ezért indokolt a kedvezményezett üzleti előfizetők hatályos magyar szabályozás szerinti körének és a végfelhasználók védelmével kapcsolatos e körre alkalmazandó intézkedéseknek újraszabályozása, azzal a koncepcióval, hogy az üzleti előfizetőknek történő szolgáltatásnyújtás ne legyen ennyi közjogi korláttal terhelt különös figyelemmel arra, hogy a közepes méretű és a nagyvállalatok olyan alkupozícióval képesek a szolgáltatókkal tárgyalni, amely a fogyasztókéétől jelentősen eltér és ezért ahol teljességgel indokolatlan bármely szabályozói intézkedés .

Szerződés megszűnési esetek közé a teljesítés (szolgáltatás nyújtás) lehetetlenné válása is kerüljön be, hiszen ezt a Ptk. ismeri és elismeri.

Korlátozás: a HÉT szükségesnek tartja a határidők felülvizsgálatát: az esedékessé válástól számított nyolc napon belüli értesítés nem kedvez az előfizetőnek, ezért inkább az a megfogalmazás lenne megfelelő, hogy az esedékessé válást követően legalább nyolc nap elteltével lehet fizetési felszólítást kiküldeni, de abban a fizetésre a legalább 30 nap helyett indokolt a legalább 8 nap bevezetése. A 8+30 nap indokolatlanul hosszú figyelemmel arra a körülményre, hogy az előfizető ez idő alatt folyamatosan használhatja a szolgáltatást, ami jelentősen növelheti a fizetendő díjak (további esetleges tartozások) mértékét.

Áthelyezés: a hatályos szabályozás alapján ez egy kétoldalú szerződésmódosítási eset, de gyakorlatilag mégsem kell hozzá a szolgáltató elfogadása, hiszen kizárólag a jogszabályban meghatározott esetekben utasítható el az igény, így tulajdonképpen ez egy előfizető általi egyoldalú módosításnak tekinthető. A HÉT javasolja ezt az esetet is úgy kezelni, ahogy az átírást, tehát hogy az áthelyezés se kötelezettség legyen, ahogyan szerződéskötési kötelezettség sincs. Előfordulhat ugyanis az, hogy azon a hozzáférési ponton, ahova az előfizető az áthelyezést kéri, a szolgáltató valamilyen jogszerű indok alapján nem kötne szerződést (vagy nem azokkal a feltételekkel), de áthelyezési szabályok miatt mégis kötelező ott szolgáltatnia.

Budapest, 2019. október 9.

dr. Kövesi Gabriella
Elnök
Hírközlési Érdekegyeztető Tanács

Mellékletek: 1 db